

občina offerjev, tem manje je pridnih dekel in hlapcev, in mladoletni offer, offerca je prvi korak k divjemu zakonu, in ta zopet izvir zgodnje revščine, katera je končno le ubogemu, s plačili preobloženemu davkoplačilcu v veliko škodo. Z veseljem smemo tedaj pozdraviti sklep obč. odbora Krecenbah-Lehn, kateri prepoveda divji zakon in mladoletne offerje v občini. Vsak občan, kateri dá takim ljudem stanovanje, bo strogo kaznovan. Neki Ribničan — nemškutar — pravi, da je imenovani sklep nepostaven in da bo obč. odbor že »šnofal«. Gotovo se mu meša v glavi. Posnemajte drugi to občino, in bodo potihnile tožbe, da je malo poslov, da so predrzni, da hočejo imeti večje pravice od kmeta. Dragi kmet, zapomni si sledeče točke in če je božja volja, bo bolje: 1. Ne daj are brez lista za aro. 2. Ne dovoli poslu, da bi iztopil iz službe pred koncem leta, če je količkaj mogoče, ker s tem ga razvadiš. 3. Ne vzami ga v službo med letom, ako je že kje služil. 4. Ne pajdaši se preveč z njim; kajti preveliko prijateljstvo ti le škoduje. 5. Bodi poslu vselej lep izgled. 6. Bodi pravičen in zmira strog. 7. Zahtevaj, da zahajajo posli vsako nedeljo in praznik v cerkev in prihajajo v pravem času domov. 8. Pokaži mu pot v poštno hranilnico.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. Veličanstvo svetli cesar so imenovali dva nova ministra in sicer za železniškega ministra podmaršala Gutenberga in za ministra galiskega dr. Rittnerja. — Državni zbor se snide dne 14 februarja. — Vsled nove Badenijeve volilne preosnove, katero je prav za prav dr. Rittner izdelal, bode se ustanovil nov, torej peti oddelek volilcev, ki bodo volili 72 poslancev. Slovenci bomo pridobili 2 ali tri poslance; sicer bo pa težko kaj iz te preosnove.

Češko. Deželni zbor skoro nič druga ni dognal, kakor to, da so Mladočehi primorali grofa Thuna, da je odstopil. Kdo bode zdaj cesarski namestnik, še se ne vé. — V tej kronovini se bode bržčas vpeljal obveznik poduk obeh deželnih jezikov na srednjih šolah.

Štajarsko. V nedeljo je v Gradcu nemško-nacionalno društvo slavilo 25letnico nemškega »rajha«. Ker je neki Polzer hvalil leto 1866. kot srečo za avstrijske Nemce, je g. komisar Papež razpustil ta shod, na katerem je tudi mislil govoriti Hans Kordon iz Maribora.

Koroško. Deželni predsednik, Schmid-Zabiérow, je v petek slavil 70letnico svojega rojstva. Celovec in Jezersko sta ga imenovala častnim občanom. Kaj je jezerske Slovence zmotilo, ne vemo. — Zdaj vlada predloži deželnemu zboru, naj se krščanski nauk uči na višji realki. — V Celovcu bode 1898 deželna razstava.

Kranjsko. Včeraj so narodni in katoliški Slovenci v deželnem zboru utemeljevali predlog glede na odpoved carinske pogodbe z Ogersko ter kazali na škodo, katero nam dela ta nesrečna pogodba. Take pritožbe se slišijo tudi po drugih deželnih zbiorih. — V okolici ljubljanske se širijo protestantske knjižure med ljudstvom. No, tega še treba!

Primorsko. V Gorici je v novo slov. šolo pod Turnom bilo vsprejetih 375 otrok. Nad 100 slov. otrok pa mora iti v okoliške šole. Spet nova krivica! — V tržaskem deželnem zboru so hoteli Lahoni srečo voščiti Lahom v Afriki, toda deželni glavar tega ni dopustil. — V isterskem deželnem zboru lakonska večina vedno na vse mogoče načine žali Slovence in Hrvate.

Dalmatinsko. Namesto umrlega dr. Mihaela Klaiča je deželnim glavarjem imenovan poslanec d. Bulat, najboljši somišljenik Klaičev.

Hrvaško. V soboto je bivši zagrebški vsučilski profesor Quiquerez prodir v sobo Kršnjavija, načelnika bogočastnem oddelku, ter zahteval, naj ga zopet na stavi. Ker se Kršnjavi ne uda, vrže mu Quiquerez dv. tintnika v glavo ter ga rani. — Na zagrebškem vseučilišču so spet izključili dva dijaka, več pa ostro kaznovali. Pritožili so se namreč na višje sodišče proti kazni zaradi zažiganja ogerske zastave.

Vnanje države.

Rim. Ruska akademija znanosti v Petrogradu je imenovala sv. očeta svojim častnim udom. — Francoska vlada hoče pričeti s sv. stolico razpor, ker je moral njen dozdanji zastopnik pri Vatikanu odstopiti.

Italijansko. Vse govori le o vojski v vshodni Afriki, kjer se Lahom jako slabo godi. V Makalah vojakom ne manjka samo živeža, ampak tudi vode. Ako hoče general Baratieri premagati abisinskega kralja Menelika in njegove zaveznike, potrebuje 300 tisoč vojakov.

Francosko. Zbornici sta zopet začeli zvoje zborovanje in je predsednikom voljen Brisson. — Umrli je bivši ministerski predsednik Floquet, — Neki Lebaudy je imel 25 milijonov premoženja; toda njegovi prijatelji so ga skoro ob vse spravili. Lebaudy je umrl, goljuf pa išče zdaj sodnija.

Nemško. O priliki 25letnice »rajha« je cesar Viljem izdal izjavo, v kateri želi, da se ohrani mir, in pozivlje vse stranke, naj služijo državi. Ustanovil je red za socijalno-politične zasluge in ga podelil cesarici, Bismarku in ministru Miquelu. Sicer pa večina Nemcev tega slavljenega ni kaj posebno vesela.

Rusko. Državni proračun za 1896. znaša 1361 milijonov 547,994 rublov dohodkov in toliko stroškov. Rusija naglo napreduje v gospodarstvu, posebno pa je to znamenito, da je ni velike države na svetu, kjer bi prebivalci plačevali tako neznatnih davkov, kakor v tej ogromni slovanski državi.

Srbsko. Srbi so sklenili z Grki neko pogodbo kako bodo med seboj razdelili turško Macedonijo. Sicer se pa Srbi malo brigajo za svoje rojake v Macedoniji, zato tudi iz te pogodbe ne bode ničesar.

Amerika. Ustaja je razširjena po vsem otoku Kuba. Španski vojaki pa ne morejo prav do živga ustašem, ker se ti pri vsakem napadu razšropijo. Morda bodo Španci zdaj imeli več sreče, ker je maršal Martinez Campos odstopil in poveljništvo prevzel general Weyler.

Za poduk in kratek čas.

Poročila iz Rima.

(Piše Fr. Kovačič.)

Vsakokrat se razveselim, ko mi vrli »Slov. Gospodar« prinese novice iz drage domovine semkaj v daljni Rim. Smatram tedaj za svojo dolžnost, da se tudi jaz njemu enkrat oglasim. Koliko bi se dalo iz Rima poročati! Rim je velikanska knjiga, katere nikdar ne prebereš, vsakdo ga občuduje, veren kristijan, kakor tudi nevernik strmi nad njim. — Med čitatelji »Gospodarjevimi« je že marsikateri imel srečo, videti večno mesto, takemu naj te črtice poživijo drage spomine; onim, ki ga še niso videli, pa jim ni nemogoče, naj bi vzbudile željo, prej ko mogoče obiskati krščanski Jeruzalem; katerim pa to ni mogoče, tem bi rad podal vsaj nekako sliko častitljivega Rima. — Kje bi začel,

kaj bi najprej povedal? — V božični dóbi še smo, in božični prazniki so za vsakega kristijana tako ljubeznivi, začnimo tedaj tukaj.

I.

Pred rojstvom Kristusovim.

Zadnji dan adventa je, dan pred Božičem. Siva megla zastira rimsko nebo in zakriva ljubeznivo solnce, semkaj od Apeninov vleče precej ostra sapa. — Tako je nekako bilo ob rojstvu Kristusovem, snega niso imeli, pastirji so še pasli, a mrzlo je bilo in božje Dete je drgetalo od mraza v jaslicah.

Ne samo ob rojstvu Kristusovem, ampak v celem starem veku je bilo tako: solnce niso imeli, solnce resnice, in ostri sever je bril po vsej zemlji od onod, kjer je prvi človek prestopil božjo zapoved. Človeški otroci so taval v temi in drgetali — v sužnosti hudega duha. — Uh, kako otožno, mrzlo in strašno je bilo na svetu pred Kristusom! In nikjer tega človeka tako ne čuti, kakor v Rimu.

Saj je bil Rim gospodar celega starega sveta, kakor glava kraljuje nad telesom, tako je Rim kraljeval nad svetom, in kakor se v srcu stekajo vse žile človeškega telesa, tako so se v Rimu stekale žile celega sveta. Središče in srce Rima pa je bil forum. Kaj je to forum? Forum je po naše trg; kakor je po naših mestih povsod glavni trg, tako je tudi stari Rim imel svoj glavni trg ali forum. Tukaj so bila največja svetišča rimske države, tukaj je imelo rimsko ljudstvo svoje skupščine, tukaj je rimsko starešinstvo (senat) imelo svojo svetovalnico, tukaj so se rimski gizdalini sprehajali, tukaj so sodniki sodili, tukaj se je vagala sreča in nesreča vseh ljudstev starega sveta.

Ako se približamo foru od severne strani, pridemo najprej na slavni Kapitól, nizek holmec, na katerem je majhen trg, palače in kip cesarja Marka Avrelija na konju. — Ne moremo se tukaj muditi, ampak hitimo čez trg na nasprotno stran proti stopnicam, ki vodijo v nižavo. Kak pogled se nam tu odpre! Pred nami leži štirivoglata, podolgasta dolina — polna razvalin. To je stari, slavni forum. — Zdi se nam, da gledamo na bojno polje, kjer se je ravno končala strašna bitka. Vse navskriž ležijo stebri in razdrti zidovi, kakor vojaki drug čez drugega; nekateri se še drži po koncu, drugi bodo sedaj in sedaj padli, tako se zdi. — Neka tesnoba se poloti človeka, ko razmotruje to strašno grobišče stare rimske moči in slave. Tu je bilo srce rimske države, tu se je nakopičila vsa lepotija, vse bogatstvo pa tudi vsa grdoba od starega sveta — in dandanes neme razvaline zijajo na nas, kakor prazne lubanje. Tu so se sprehajali nekdanj ponosni Rimljani, gospodje celega sveta, tu je odmevala nekdanj mogočna beseda rimskih govornikov, tu je kar mrgolelo ljudstva, bogatinov, trgovcev, ptujcev, sužnjev; tu je rimsko ljudstvo živahno pozdravljalo svoje vojskovodje, ki so se zmagovito vračali iz boja, tu so duhovniki rimskih malikov tekali sem in tje, zažigali bogovom daritve in vedeževali. In dandanes? Vsi so odšli v grob, ostale so le razvaline in nič drugo. Tako mine slava sveta!

(Dalje prih.)

Smešnica. Nožar se je hvalil na trgu, da ima na prodajo izyrsne nože za koline. «Pač dobro, da to vem — reče neki mož —. Prodal sem edino svinjo, in žena me zdaj vedno krega, da ne bova za koline nič imela. Torej si bom pa vaš nož kupil, da bova imela z ženo vsaj nekaj za koline.»

Razne stvari.

Domače. (Milostlj. knezoškof) so se že danes teden vrnili z Dunaja; kajti posvetovanje avstrijskih škofov je tokrat trajalo samo dva dni.

(Cesaričinja-udova), Stefanija, se je te dni s svojo hčerko, nadvojvodinjo Elizabeto, odpeljala v Opatijo, da ondi ostane čez zimo.

(Županova izvolitev). Te dni je novi občinski zastop v Gornjem gradu izvolil svojim županom g. notarja Antona Svetina.

(Deželni zbor.) V seji dne 18. jan. so poslanec dr. Sutter in tovariši stavili predlog, naj se c. kr. vlada naprosi, da pri novi pogodbi z Ogersko odločno zahteva pravičnejšo razdelitev skupnih državnih prispevkov ter varuje gospodarske koristi avstrijskih kronovin. — V deveti seji pa se je mestni občini Brežice za 5 let dovolila pravica, da sme na mostu čez Savo pobirati mostnino od voza po 20 kr. in sicer od takih voz, ki ne porabljajo mestnega broda.

(Požar.) V noči od dne 14. do 15. jan. je nastal po neprevidnosti ogenj v kleti graščine vojvode iz Parme pri Cmureku. Nevarnost za ves grad je bila velika, ker je bilo v kleti 80 kubičnih metrov drv in vagon premoga; vendar so na srečo domači hitro ogenj pogasili.

(Ptuj napreduje.) Na Ptuj dobijo telefon. Centrala ali središče bode na «rotovžu», od koder bode zveza z vsemi javnimi poslopi. Res, Ptuj napreduje, žal, da tudi v dolgovih.

(† Božidar Kurboš), c. kr. poštni uradnik v Gradcu, je umrl dne 15. jan. po dolgi bolezni; previden sv. zakramenti, pri Mali Nedelji, pri gostoljubni Jožef Kocbekovi obitelji v 28. letu svoje dóbe. Bodi mu zemljica lahka!

(Pomiloščenje). Karol Kramberger od Sv. Barbare pri Vurmbergu je lani meseca avgusta v Gradcu ustrelil ključavničarja Kranjca in težko ranil njegovo ženo. Bil je na smrt na vislicah obsojen. Svetli cesar so ga sedaj pomilostili. Zato pa bo moral celo svoje življenje sedeti v luknji.

(Laporski občinski zastop) je v seji dne 15. jan. enoglasno sklenil, od sedaj le v slovenskem jeziku uradovati ter le slovenske dopise vsprejemati. Prav tako! Kdaj pa bodo to storile sosedne občine, Črešnjevec, Pretrež, Vrhloga, Vrhole, Hošnica, Brezje in Hrastovec, v kojih zastopih so večji del sami zavedni Slovenci? Se ve, véasih tudi te občine v slovenskem jeziku uradujejo, zakaj pa ne vsikdar?

(Misijon.) V nedeljo se je začel v Konjicah sv. misijon, katerega vodita č. jezuita, P. Franc Doljak in P. Jakob Vrhovec. Udeležba je velikanska.

(Učiteljstvo.) Nadučitelj sta postala gg. učitelja Jan. Tomažič v Tinjah in Jož. Zemljič v Brezju pri Mariboru; učitelj na šoli okolice celjske je postal g. Jož. Šmorancer iz Velikih Lašč, podučitelji pa gg. Jož. Brinar iz Slov. Bistrice v Vojniku, Jož. Zorn z Goriškega v Dramljah in Leop. Pavlin iz Gaberja pri Sv. Jerti pri Laškem.

(Morilec in ropar Pavel Ferme), ki je v v Trojanah in Ločici umoril štiri ljudi, bode sojen v Celju, ker je ljubljansko deželno sodišče slučaj v Trojanah odstopilo sodišču celjskemu.

(Vratice) je pred kratkim precej razsajala med otroci na Zidanem mostu. Toda Heilserumovo zdravilo jo je pa skoraj že do cela pregnalo.

(Sejem na Teharjih). Teharski sejmi so daleč okrog znani; kupec in kmet jih kaj rada obiskujeta. Letošnji sejem na god sv. Neže pa je bil še posebno dobro obiskovan. Ljudje ne pomnijo toliko živine, kakor je bilo zadnji terek. Novo, jako veliko sejmišče je bilo